

Szkołka

niedzielna

Módl się i pracy, a będziesz szczęśliwym.

Leszno. — Niedziela przewodnia, dnia 14. Kwietnia 1844.

Religia.

Ewangelia u Jana r. XX. w. 19.
i nast.

Onego czasu, gdy wieczór był dnia onego pierwszego po Sabbacie, a drzwi były zamknięte, kędy Uczniowie byli zgromadzeni, dla bojaźni Żydów, przyszedł Iezus, i stanął w pośrodku, i rzekł im: Pokóy wam! A to rzekłszy, ukazał im ręce i bok. Uradowali się tedy Uczniowie, uyrzawszy Pana. Rzekł im tedy zasie: Pokóy wam! Iako mię posłał Oyciec, tak i ja was posęlam. A to powiedziawszy, tchnął na nie, i rzekł im: Weźmiycie Ducha św. Którym odpuscicie grzechy, są im odpuszczone; a którym zatrzymacie, są zatrzymane. A Tomasz, ieden ze dwunastu, którego zowią Dydimus, nie był z nimi, kiedy przyszedł Pan Iezus. Mówili mu tedy drudzy Uczniowie: Widzieliśmy Pana. A on im rzekł: iezli nie uyrzę wręku iego przebicia gwoździ, i nie włożę palca mego na miejsce gwoździ, nie włożę ręki moięy w bok iego, nie uwierzę. A po ośmiu dniach byli zasie Uczniowie iego w domu, i Tomasz z nimi.

Przyszedł Iezus drzwiami zamkniętymi i stanął w pośrodku, i rzekł: pokóy wam! Potém rzekł Tomaszowi: ściagniy sam palec twóy, a oglądaj ręce moje, i ściagniy rękę twoię, a włóż ją w bok mój; a nie bądź niewiernym, ale wiernym. Odpowiedział Tomasz, i rzekł mu: Pan mój i Bóg mój. Powiedział mu Iezus: żeś mię oglądał Tomasz, uwierzyłeś. Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli. Wieleć i innych znaków uczynił Iezus przed Uczniami swymi, które nie są w tych księgach wypisane. Aleć te są napisane, abyscie wierzyli, że Iezus jest Chrystus, Syn Boży; a iżbyście wierząc, żywot mieli w imię iego.

Wytłumaczenie.

Ile z Ewangelistów świętych obaczyć możemy, pięć razy ukazał się Pan Iezus w dniu swego zmartwychwstania. Bo oprócz tego, że się bez wątpienia najpierw ukazał swęy matce, choć o tém nie mamy w Piśmie św. ani słowa, ukazał się najprzód Maryi Magdalenie u grobu; potém onym niewiastom, gdy się wracały od grobu i do nóg mu upadły i pokłon oddały; trzecie: ukazał się Piotrowi św., lecz nie wiedzieć, gdzie i wiaki sposób; czwarte: ukazał się onym

dwom Uczniom, idącym do miasteczka Emaus; a piąte: ukazał się Apostołom, o czém dzisiaj opowiada nam Ewangelia święta. Ukazawszy się im, czyni ich namiestnikami swymi i zlewa na nich moc odpuszczania i zatrzymywania grzechów, czyli innemi słowy: stanowi Sakrament pokuty świętęj, albo spowiedzi. Nie było Tomasza między Apostołami, gdy się piątą razą ukazał Pan Jezus; opowiadali mu, skero wrócił, że widzieli Pana. Ale Tomasz, co przed wskrzeszeniem Łazarza oświadczył gotowość umierać wraz z Jezusem, teraz nie chce uwierzyć, że zmartwychwstał mistrz jego: ieżli nie uyrzę w rękę jego przebięcia gwoździ, i nie włożę palca mego na miejsce gwoździ, nie włożę ręki moiej w bok jego, nie uwierzę. Co za niedowiarstwo Tomasza! ale przybywa mu na ratunek dobroliwy Pan Jezus. W ośm dni ukazuje się znowu, życzy im pokoiu, który wysłużył u Ojca niebieskiego, a potem woła na niewiernego ucznia: *ściągnij sam palec twój!* Te słowa Zbawicielowe zniweczyły powątpiewania Tomasza i umocowały wiarę jego, bo z całego zawołał serca: *Pan mój i Bóg mój!*

Lubo Pan Jezus zganił niedowiarstwo Tomasza, nie było ono przecie bez pożytku dla innych, i więcéj posłużyło do umocowania prawdy zmartwychwstania, aniżeli ochocza i prędka wiara Magdaleny. Kiedy Tomasz, tak leniwego serca ku wierzeniu w zmartwychwstanie Jezusa, zawołał: *„Pan mój i Bóg mój! któż jeszcze o tém powątpiewać się ośmieli?*

Krótką nauką o Piśmie świętém.

Księgi, o których Jan św. w wyżey przytoczonéj Ewangelii wspomina, jest to spisanie czynów i nauki Zbawiciela,

i stanowi część Pisma świętego. O tém Piśmie świętém często słyszemy, lub czytamy; co to jest więc to Pismo św., i z ilu części i z jakich ksiąg ono się składa? na te pytania niechay następująca odpowie nauka, wyjęta z Dzieiów starego i nowego przymierza przez X. A. Tyca:

„To, co nam Pan Bóg raczył obiać, zostało po większey części spisane przez mężów, których Pan Bóg powołał i w wykonaniu tego dzieła łaską swoją wspierał. Skład ten obiawienia Boskiego zowie się: Pismem świętém, Biblią, Słowem Bożem spisanem. Księga ta święta dzieli się na dwie części, to jest na Stary i Nowy Testament, (Zakon, Przymierze).

Stary Testament zawiera księgi święte, przed narodzeniem Jezusa Chrystusa spisane; Nowy Testament mieści w sobie te święte książki, które Apostołowie i uczniowie Jezusa o życiu, czynach i nauce jego, po Wniebowstąpieniu Pańskim spisali.

Stary Testament składa się z czterdziestu pięciu ksiąg, które w następującym porządku są umieszczone:

Pięć ksiąg Moyżesza, z których każda osobne ma nazwisko:

1. Księga rodzaju (Genesis), opisuje: stworzenie świata, początek ludzi, grzech ich, karę zań, powszechne zepsucie się. Potop. Rozmnożenie się rodzaju ludzkiego po potopie. Powstanie narodów. Przygody, iakich doznali potomkowie Abrahama, aż do śmierci Józefa w Egipcie.

2. Księga wyjścia (Exodus), opowiada dzieje potomków Abrahama w Egipcie; uciemżenie ludu Bożego pod Faraonami, uwolnienie jego przez Moyżesza i przygody zaszłe w czasie

czterdziestoletniego tułania się po pustyniach Arabii.

3. Księga obrzędów (Leviticus), podaje prawa i ustawy, jakimi się mieli rządzić kapłani, sprawując obrządki, do służby Bożej należące.

4. Księga liczby ludu (Numeri), zawiera popis ludu Bożego, wraz z urządzeniami danymi od P. Boga Moysesowi, dla utrzymania porządku.

5. Księga powtórzonego Zakonu (Deuteronomium), jest po większej części powtórzeniem tego, co się w poprzedzających ksiązkach zamyka; nadto mieści w sobie napomnienia Moysesza do ludu, wzywające do bojaźni Boga i posłuszeństwa.

Księga Iozuego, obejmuje dzieje ludu Bożego, od śmierci Moysesza aż do zupełnego zawiolenia ziemi obiecanej pod wodzą Iozuego.

Księga Sędziów, opowiada sprawy przelozonych ludu izraelskiego, zwanych Sędziami, od śmierci Iozuego aż do Samuela.

Księga Ruth, obeznaje z życiem świątobliwej Moabitki, która była prababką króla Dawida.

Cztery księgi królewskie, z których dwie pierwsze zowią się księgi Samuelowe, ponieważ są dziełem Samuela. Pierwsza księga opisuje zdarzenia zaszłe za rządów arcy-kapłana Helego i Samuela; druga opowiada to, co się działo od śmierci króla Saula aż do ostatnich dni Dawida. Trzecia księga opisuje rządy Salomona i zaszły podział państwa na królestwo izraelskie i na królestwo judzkie po jego śmierci. Czwarta księga obejmuje dzieje obu tych królestw pod panowaniem dwudziestu królów judzkich, a szesnastu izraelskich, aż

do zburzenia Ierozolimy przez Nabuchodonozora.

Dwie księgi kronik (Paralipomena), obejmują całą historią ludu Bożego w krótkości. Pierwsza księga zawiera dzieje aż do Salomona, druga od wstąpienia na tron tego króla aż do niewoli babilońskiej.

Dwie księgi Ezdrasza i Nehemiasza, opisują powrót ludu Bożego z Babilonu i Persyi do ziemi obiecanej i dalsze dzieje narodu.

Księga Tobiasza, obeznawa nas z życiem świątobliwym i hogoboynym dwóch mężów tego nazwiska, oycy i syna.

Księga Iudyt, opowiada poświęcenie się bohaterkie młodej wdowy tego nazwiska przy oblężeniu miasta Betylii przez Holofernesa, wodza króla assyryjskiego.

Księga Ester, opisuje ocalenie ludu Bożego od przygotowanej nań rzezi przez Amaną, za sprawą Estery, żony króla Assuera.

Księga Iob, wystawia życie świątobliwego męża tego nazwiska, jako wzór cierpliwości w największych dolegliwościach i klęskach.

150 Psalmów Dawida. Są to pieśni przy rozmaitych okolicznościach i obrzędach śpiewane, pełne ducha prorockiego.

4 księgi króla Salomona. 1. Księga Przypowieści, zawiera w krótkich zdaniach naukę, na czem prawdziwa mądrość zależy, i jak się o nią starać trzeba. 2. Księga Ekklezjastes, traktuje o marności świata. 3. Pieśń nad Pieśniami, jest księga prorocka. 4. Mądrość, wysławia mądrość prawdziwą i uczy ię szukać.

Księga mądrości, napisana przez Iezusa, syna Syracha, zawiera podobnie zdania i pobudki do mądrości i cnoty.

Księgi czterech Proroków większych: Iezaiasz, Ieremiasz z Baruchem, Ezechiel i Daniel.

Dwunastu Proroków mniejszych: Ozeasz, Ioel, Amos, Abdyasz, Ionasz, Micheasz, Nahum, Habakuk, Sofoniasz, Aggeusz, Zacharyasz, Malachiasz.

Prorocy, byli to mężowie świątobliwi, posłani od Boga do ludu wybranego, napominający go, aby powrócił do czci prawego Boga, grożący mu karą, jeśli w swęy uporeczywie trwał niewierności; pocieszający lud w rozmaitych klęskach, przepowiadający przyszłe zdarzenia, a mianowicie przyście obiecane w raju Zbawiciela świata. Pisma każdego z tych Proroków w osobny zawarte są księdze. Piérwsi czterey zwani są Prorokami większymi; inni dwunastu Prorokami mniejszymi, dla tego, iż pisma ich mniejszey są od pism piérwszych obietności.

Dwie księgi Machabeyskie. Piérwsza z nich opisuje dzieje ludu Bożego, od czasów Aleksandra Wielkiego aż do Antyocha świetnego; druga opowiada prześladowanie Żydów pod królami syryjskimi i wybicie się udęczonego ludu na wolność, pod wodzą Iudaszusa Machabeusza i bracią jego.

Nowy Testament, Zakon, Przymierze, składa się z dwudziestu siedmiu ksiązek, następujących po sobie w takim porządku:

1. Cztery Ewangelie: (*) Ś. Mateusza, Marka, Łukasza, Jana. Księgi te opisują nam życie, czyny, dzieła i nauki Zbawiciela

(*) Wyraz Ewangelia znaczy szczęśliwe zwiastowanie, dobrą nowinę. Nazwę tę dał P. Iezus sam nauce i prawu, które ogłaszać przyszedł ludziom. Opowiadał Pan Iezus naukę swoją świętą przez trzy lata, a mianowicie głosił ją dwunastu swym uczniom, którym dał imię Apostolów, to jest posłów, poleciwszy im, aby prawo to nowe wszystkim lu-

świata, Iezusa Chrystusa. Zaczynają one od poczęcia Ś. Iana, syna Zacharyaszowego, ikończą na wniebowstąpieniu Iezusa Chrystusa.

2. Dzieje Apostolskie, opowiadają prace Apostolów i starania podejmowane przy opowiadaniu nauk Chrystusa, od Wniebowstąpienia aż do uwięzienia Ś. Pawła w Rzymie r. 63go po Chr. za panowania cesarza Nerona.

14 Listów Św. Pawła, z których: 1 do Rzymian, 2 do Koryntów, 1 do Galatów, 1 do Efezów, 1 do Filipenzów, 1 do Kolossan, 2 do Tessaloniczan, 2 do Tymoteusza, 1 do Tyta, 1 do Filemona, 1 do Żydów. W listach tych wyjaśnia Święty Paweł wiele przedmiotów nauki wiary i obyczajów, upominając do pobożnego i świątobliwego życia.

7 listów katolickich: 1 list Ś. Iakóba, w którym Ś. Apostół dowodzi, że wiara bez dobrych uczynków martwą jest i nie nie znaczącą; więc ją koniecznie z cnotami łączyć należy, aby się podobała P. Bogu. 2 listy Ś. Piotra. Napomina w nich książe Apostolów wiernych, z żydostwa nawróconych, aby się ani prześladowaniu zwyciężyć, ani fałszywym nauczycielom uwieśdź nie dali: ale, ażeby w wierze Chrystusowey statecznie stając, niewinność na chrzcie ś. obiecana, do końca zachowali, przelożonym swoim byli posłuszni, a pobożnie i cnotliwie żyli na tym świecie.

3 listy Ś. Iana. Ulubiony uczeń Chrystusa dał w listach tych świadectwo prawdzi wiary ś. i napomina wiernych, aby w nię trwali aż do końca i miłowali kościół Chrystusów: aby nie byli odszczepieńcami; ale owszem, aby się takich strzegli, gdyż mają w domu, to jest w kościele Chrystusa, szczerą naukę Ducha ś, którego na początku dał Zbawiciel widomie kościołowi, aby go wprowadził do wszelkięj prawdy i mieszkał z nim na wieki.

1 list Ś. Iudy Tadeusza, brata Apostoła Ś. Iakóba mniejszego, jest upomnieniem wiernych, aby byli statecznymi i nieporuszonymi w świętęj wierze apostołskięj, i aby się pilnie starali o ię zachowanie.

Objawienie Św. Iana (Apocalypsis), jest to księga prorocka.

dział, wszędzie, po powrocie jego do niebios, opowiadali. Posłannicy ci Chrystusa ięli się ochoczko złeczonego sobie dzieła i wykonali je z tak pomyślnym skutkiem, iakiego się od samych sił ludzkich spodziewać nie było można.

